

Az Evangélikus Országos Gyűjtemény hírlevele | 2025 szeptember

„ÚGY KELL RÚGNI, MŰVÉSZKÉM!” Esterházy Péter és mesterei

Időszaki kiállítás az Evangélikus Országos Könyvtárban

2025. április 14. – december 12.

„A fáma szerint Puskás Ferenctől megkérdezte volt egyszer Zelk Zoltán, hogy miként lehetséges az, hogy az ő labdái mindig olyan pontosan célba érnek. Úgy kell rúgni, művészkém, válaszolta állítólag a ballábas, nagy magyar gondolkodó.”

2022-ben, a Magyar kultúra napján nyílt meg az evangélikus egyház székházában az **Esterházy Péter és Gitta Könyvtár**. A kötetek jelentős része a szerzők dedikációját tartalmazza, ezáltal nemcsak egy 20–21. századi író (és olvasó) könyvtárába, hanem a magyar irodalom kapcsolatrendszerébe is bepillantást nyerünk. Az író születésének 75. évfordulóján, április 14-én nyílt az első kiállítás, amelyben Esterházy

„mestereivel” való kapcsolatát mutatjuk be könyvek, dedikációk, szövegek és személyes tárgyak segítségével.

Íme a pompás névsor:

Jelenits István, Hamvas Béla, Szentkuthy Miklós, Ottlik Géza, Örkény István, Weöres Sándor, Szabó Magda, Mándy Iván, Pilinszky János, Mészöly Miklós, Nemes Nagy Ágnes.

Fotó: Martin Vukovits

A logót Nádler István festményének felhasználásával

Rezessy Szabolcs tervezte.

Az Esterházy kiállítás kurátora: **Hafner Zoltán**

A kiállítás bejelentkezéssel látogatható:

kriszta.balogh@lutheran.hu

Bejárat: Budapest VIII. ker. Szentkirályi u. 51.

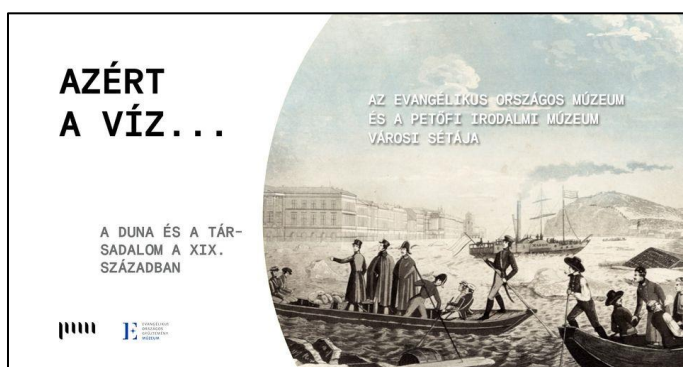
A megnyitóról itt olvashatnak (VIDEÓVAL!):

<https://eok.lutheran.hu/node/3194>

Szeptember 20. (szombat) 11.00 | Városi séta a KÖN keretében

Azért a víz... A Duna és a társadalom a XIX. században

1838. március 13-án a Duna jeges áradása gróf Károlyi György palotájának és a mai Deák Ferenc téren álló evangélikus templom épületének környékén is pusztított. Mindkét épület "túlélte" ezt a katasztrófát. Szinte napra pontosan tíz évvel később egy egészen más tömeg öntötte el Pest utcáit. Megmozdul a természet, megmozdul a társadalom. Mindkét eseménynek tanúi voltak az épületek és azok lakói. Mára egy-egy múzeum, gyűjtemény számára nyújtanak otthont, a közösségi és kulturális emlékezet terei. Árvízi sétánk során azt a kérdést járjuk körbe, hogyan határozta meg a XIX. század városlakójának életét a Duna, a katasztrófák hogyan hatottak a városlakók, közösségek életére, motivációira, egyes alkotók szövegeire. Visszaemlékezések, újságcikkek, irodalmi szövegek, a múzeumok képi és tárgyi emlékei elevenítik meg ezt az időszakot, miközben Pest utcáit járjuk.

Szeretettel várjuk az Evangélikus Országos Múzeum és a Petőfi Irodalmi Múzeum közös városi sétáján.

Találkozó a Petőfi Irodalmi Múzeum bejáratánál. A séta utolsó állomása a Deák téren lesz.

A séta időtartama 2 óra.

A sétát vezetik: **Sóki Diána** (MNMKK-PIM) és **Borókay Zsófia** (EOGY-EOM).

A séta ingyenes, de regisztrációhoz kötött: <https://forms.gle/ucbbnrAkLBSjEkGY9>

★

Szeptember 20. (szombat) és 21. (vasárnap) | Kulturális Örökség Napjai

Örökség és építészet: ablak a múltba, ajtó a jövőre

ÉPÜLETBEMUTATÓ SÉTÁK AZ EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS GYŰJTEMÉNY központjában | Budapest VIII. ker. Üllői út 24.

A séták mindkét napon **14.00 és 16.00 órakor** indulnak.

Találkozás a Szentkirályi u. 51. alatti portán.

Szeptember 20. (szombat) 18.00 | Ars Sacra fesztivál

Filmvetítés és beszélgetés **Zelma és Eszter**

Két inspiráló lelkésznő történetét idézi meg ez a vetítéssel egybekapcsolt beszélgetős este. **Takácsné Kováczházi Zelma** (1930-) és **Andorka Eszter** (1970-2003) története a korosztályos különbségek ellenére különleges együttállásokat mutat az evangélikus női lelkészi sors vállalása, barátságuk és a maguk korában példátlan teológiai bátorság, valamint a hely szelleme – a Deák tér – okán is.

Az est résztvevőit köszönti **Harmati Béla László**, az Evangélikus Országos Múzeum vezetője. A program részeként vetítésre kerül az Ablakok című dokumentum rövidfilm, amely kettejükéről szól, "átjárás az emlékezés erejével".

A beszélgetés résztvevői **Kézdy Edit** középiskolai biológia tanár, igazgató, **Domokos János** rendező és **Aradi György** evangélikus lelkész. Valamennyien kapcsolódnak azokhoz, akiket a már huszonekét éve sokaknak hiányzó Esztus és szellemi öröksége, illetve akiket Zelma néni – egyre ritkább megszólalásain keresztül is – kitartóan inspirálnak.

A rendezvényen a részvétel ingyenes!

*

Szeptember 24. (szerda) 11.00 | Az Egyházi Muzeológusok Egyesületének szakmai napja

A „Látkép 2025 – Művészettörténeti Fesztivál” külső rendezvénye

Helyszín: **Evangélikus Országos Múzeum** (Budapest V. ker. Deák F. tér 4.)

EGYHÁZI MÚZEUMOK MA – Kérdések és realitások

Előadók

Szabó Irén, az Egyházi Muzeológusok Egyesülete elnöke

Bereczki Ibolya, muzeológus, a Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület elnöke

Smohay András, a Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum igazgatója

Harmati Béla László, az Evangélikus Országos Múzeum vezetője

A kerekasztal beszélgetés résztvevői: **Vigh Annamária** (Szépművészeti Múzeum), **Halászné Kapcsándi Szilvia** (DRETGY Pannonia Reformata Múzeum), **Kontsek Ildikó** (Keresztény Múzeum), **Szabó Irén** (Görögkatolikus Múzeum), **Terdik Szilveszter** (Iparművészeti Múzeum)

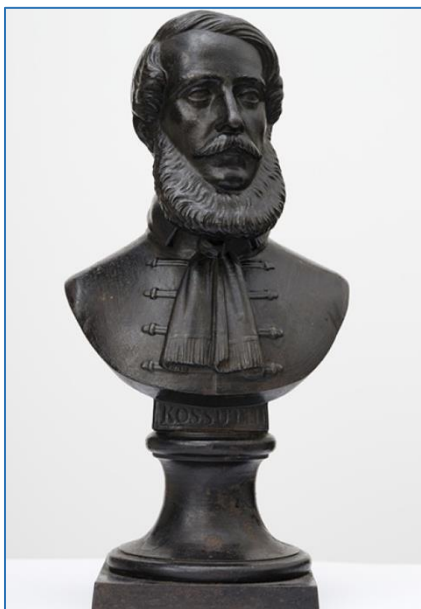
A beszélgetést vezeti: **Berényi Marianna** (Néprajzi Múzeum)

Részletek itt: <https://www.gorogkatolikusmuzeum.hu/hir-bejegyzes/muzeum-szakmai-programajanlat/>

A REFORMÁCIÓ ÖRÖKSÉGE 2025 | Múzeumi esték 5.

Szeptember 25. (csütörtök) 18.00

A felakasztott Kossuth-szobor | Mészáros Balázs PhD, történész, MNM KK MNM

Az előadás a Magyar Nemzeti Múzeum állandó kiállításán látható, 1848-ban a munkácsi vasgyárban készült öntöttvas Kossuth-szobor történetét meséli el, amely az első szobor volt a szabadságharc vezetőjéről, így keletkezésének történetén keresztül a Kossuth-kultusz kialakulása mutatható be. Előképe Barabás József 1847-ben készült Kossuth-portréja volt. Az előadás azonban nemcsak a szobor születésének körülményeit – és azon belül a vas művészi felhasználásának példáit – mutatja be, hanem utánajár annak a legendának is, amely szerint a szabadságharc bukása után Kossuth helyett Aradon ezt a szobrot akasztották fel.

*

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem és az Evangélikus Országos Gyűjtemény közös rendezvénye

Szeptember 26. (péntek)

17.00–22.00

Helyszín: a múzeum előadóterme

Az est tematikája: A teológia hangja a társadalmi igazságosság kérdéseiben

A részletes programot itt találják:

<https://app.kutatokejszakaja.hu/esemenyek/evangelikus-hittudomanyi-egyetem/a-teologia-hangja-a-tarsadalmi-igazsagossag-kerdesekben>

Hét és fél deka kenyér | Bagár Iván ostromnaplója

Időszaki kiállítás Budapest Főváros Levéltárában

Szeptember 30-ig

A közelmúltban az EOGY Evangélikus Országos Levéltár birtokába került kéziratos napló, amelyet Buda ostromakor Bagár Iván lelkész írt, nagyszerű kiállítást hívott életre a budavári evangélikus templomban. Ennek tablói láthatók a BFL kiállítóterében. A kurátor: **Venásch Eszter**.

A napló szövege Venásch Eszter szerkesztésében az Ünnepi Könyvhétre látott napvilágot a **Luther Kiadó** gondozásában.

*

Bővült az EOM múzeumpedagógiai kínálata.

Jelentkezés és információ: eom.latogatas@lutheran.hu

ÚJ ÉS MEGÚJULT MÚZEUMPEDAGÓGIAI PROGRAMJAINK

TÁRGYTALAN?

Mitől lesz egy átlagos használati tárgyból kiállítási darab, sőt relikvia? Miért érdekesek ma számunkra a régiségek? Egyszerűen szépek? Tanulságosak? Humorosak? Fedezzük fel együtt a múzeum tárgyainak kalandos, korokon átívelő történeteit! Láss, ne csak nézz!

LUTHER LABOR

Mit jelképez és miért fontos életünkben a víz és a só? Mi történik a tojással és a citrommal különféle oldatokban? Ismerjük meg együtt a Bibliában is megjelenő elemeket, anyagokat és jelenségeket látványos és izgalmas kémiai kísérleteken keresztül!

KŐ KÖVÖN épületbejárás

Sziget a belvárosban? Óvoda és múzeum egy épületben? Kossuth Lajos és Weöres Sándor szelleme? Harangjáték torony nélkül? Megannyi furcsaság, mégis megfér a Deák téri Insula Lutheranan. Gyere el, nézz körbe és fedezd fel miről mesélnek a több, mint 200 éves épületegyüttes kövei!

BIBLIA ÉS BOTANIKA

Mely növényekkel találkozhatunk a Bibliában? Díszítik-e múzeumi tárgyainkat és ha igen, mit jelképeznek? Gyógyítanak, mérgeznek, vagy csak egyszerűen jelen vannak mindennapjainkban például a konyhában, a kertben, a nappaliban vagy a teraszon? Hogyan jelennek meg használati tárgyainkon és mi minden készülhet belőlük? Válj te is egy időre botanikussá és keresd velünk a válaszokat!

REFORMKORI FORGATAG

Követtél már múzeumi tárgyakat BeReal alkalmazáson? Ha nem, itt az ideje! Melyik tárgy is ez valójában? Biztos nem csal a szemed? Járjunk utána a valós tárgyak valós történeteinek!